

Gemensam förstudie inom ramen för mikroprojekt Snapphaneland och Gøngeland

1	Bakgrund	2
2	Syfte och frågeställningar	2
3	Metod	2
4	Resultat.....	3
4.1	Gøngeland	3
4.2	Snapphaneland.....	3
4.3	Marknadsundersökning	4
4.3.1	Spørgeskemaundersøgelse Danmark	4
4.3.2	Enkätundersökning Sverige.....	10
4.4	Dialogmöten	16
4.4.1	Dialogmöten i Danmark	16
4.4.2	Dialogmöten i Sverige.....	17
5	Konklusioner og nye overvejelser vedr. et fremtidigt Gøngeland och Snapphaneland, som er fremkommet i forlængelse af dialogmøder og markedsundersøgelse	21

1 Bakgrund

Skåne/Blekinge/Halland och Danmark har flera hundra år av gemensam historia. Skåne och Själland har än idag stora likheter i kultur, tradition och språk. Trots att vi under 350 år har varit nationellt skilda finns stora förutsättningar för att knyta hållbar gemenskap över Öresund och stärka banden mellan våra länder. I göingebygdens kommuner har vi länge arbetat gemensamt med att sprida kunskap om snapphanehistorien – framför allt inom turistnäringen. Osby kommun har här gått i bräschen och blivit något av ett centrum för 1600-talets oroliga levnadsförhållanden. Vi vill nu utveckla samarbetet kring denna historia och underlätta integration av Skånes och Själlands invånare i allmänhet och i synnerhet mellan Osby kommun på svenska sidan och Vordingborg kommun på den danska. En förutsättning för integration är kunskap om vår gemensamma historia. Därmed ökar också förståelsen för de nationsgränser vi har idag.

För att belysa vår gemensamma historia har vi en vision om att skapa ett Snapphaneland i Osby och ett Gøngeland i Lundby med samma mål – att sprida kunskap om två länders konflikter under mycket lång tid och den därefter följande freden. Här kan exempelvis skolklasser "leka" historien i autentisk snapphanemiljö i våra naturfagra bygder. Vi vill också erbjuda möjlighet att uppleva vår historia på museum. Det innovativa med denna idé är kombinationen av fysisk aktivitet, lek och museum. Snapphane- och Gøngeland har möjlighet att utvecklas till två etablerade besöksmål som kan bidra till ökad sysselsättning. De nya besöksmålen har också möjlighet att entusiasmera näringen att utveckla ytterligare produkter inom temat. Satsningen på ett gränsöverskridande entreprenörskap av detta slag bidrar på sikt till ökad turism och ekonomisk tillväxt i Öresundsregionen.

2 Syfte och frågeställningar

Syftet med den här förstudien är att undersöka förutsättningarna för att skapa två besöksmål med 1600-tals tema; ett Gøngeland i Lundby, Danmark och ett Snapphaneland i Osby, Sverige. Fokus ligger på följande frågeställningar:

- a) Finns det ett intresse för dessa tänkta besöksmål hos de tänkta målgrupperna?
- b) Hur ser målgrupperna på aktiviteter, boende, mat, prisnivåer etcetera?
- c) Vilka lärdomar kan vi dra från andra besöksmåls erfarenheter kring uppbyggnad och drift?

3 Metod

Projektledare och samordnande projektledare inledde arbetet med att intervjua deltagarna i mikroprojektet kring kraven och förväntningarna på förstudiens innehåll. Dessa önskemål sammanställdes och det gjordes upp en plan för det fortsatta arbetet. Under arbetets gång har projektledarna i förstudiens alla delar lagt fram förslag exempelvis vad gäller innehåll och utformning av enkäter och dialogmöten, sedan har mikroprojektets deltagare kommit med synpunkter genom kommentarer på främst deltagande förenings styrelsemöten. Under arbetets gång har projektledarna sammanställt och redovisat resultaten av arbetet. Arbetet med förstudien har pågått 15 mars-15 september 2009.

4 Resultat

Avsnittet inleds med en kort presentation av det framtida Gøngeland och Snapphaneland. Därefter följer en redogörelse för marknadsundersökningarna som genomfördes i Danmark och Sverige. Marknadsundersökningen bestod av två delar; en enkätundersökning för att få en bättre bild av verksamheternas målgrupper och deras önskemål och förväntningar på besöksmålen samt genomförandet av ett antal dialogmöten i både Sverige och Danmark med syfte att förankra projektet samt ta tillvara på andras erfarenheter.

4.1 Gøngeland

I forbindelse med Gøngelhøvdingen Svend Poulsens 400 års fødselsdag har Vordingborg Kommune og lokale foreninger planer om at oprette et historisk oplevelsescenter for Gøngelhøvdingen, hans snaphaner og deres samtid. Arbejdstitlen på oplevelsescenteret er Gøngeland, og det er tanken, at det skal ligge i Lundby, hvor Svend Poulsen boede i de sidste 20-30 år af sit liv og hvor han efter al sandsynlighed ligger begravet.

Det er tanken, at centret skal formidle 1600-tallets historie som levende historie. Det vil sige, at man skal kunne komme på oplevelsescentret og opleve historien i form af fx arbejdende værksteder og landbrug. Der skal opføres eksempler på den guerillakrig, som Svend Poulsen og hans gønger udførte på Sydsjælland og Snapphanerne i Skåne, ligesom krigene mellem danskerne og svenskerne skal illustreres.

Børn skal have mulighed for aktivt at lege sig ind i den historiske periode via deltagelse i krigslege og historiske rollespil, samt hverdagslege – og mulighed for at deltage i aktiviteter som illustrerer livet i 1600-tallet. I centret skal man kunne smage på 1600-tallet i form af den mad, man spiste dengang. Man skal også kunne høre historiens vingesus – idet musik fra dengang skal spilles – både levende og elektronisk.

Dertil vil der være guidede udstillinger, der fortæller om 1600-tallet til glæde for udflugter og turister. Skoleklasser og familier skal kunne komme på besøg på centeret, hvor de får mulighed for at leve som man gjorde i 1600-tallet og deltage i de historiske rollespil. Virksomheder skal kunne holde teambuildingkurser på – eller i forbindelse med centeret – eks. på et tilbud til virksomhederne: bliv overfaldet og taget til fange af en bande snapphaner.

Projektet er yderligere beskrevet af initiativgruppen omkring "Gøngeland". Kredsen af initiativtagere består af Foreningen Svend Gønge(ca. 110 medlemmer)¹, Rollespilsforeningen i Lundby (75 børn er medlemmer) og Borgerforeningen i Lundby, som tilbyder gratis medlemskab til alle borgere i Lundby og omegn.

Se bilag 1 for yderligere beskrivelse af "Gøngeland", samt hjemmeside

<http://www.snapphanelandet.se/goingeland> ,

<http://www.lundbyweb.dk/kategorier/FSG/index.htm>

<http://www.lundbyweb.dk/kategorier/FSG/GM-2010/datoer.htm>.

4.2 Snapphaneland

Snapphaneland är tänkt att vara ett nav för Snapphanehistorien i form av en utställningsdel och en aktivitetsdel med aktiviteter främst under sommarsäsongen maj till september. Till målgrupperna hör barnfamiljer, skola/barnomsorg, seniorer samt företag och föreningar. Grundidéen är att man vill presentera snapphanehistorien i ett sammanhang, det vill säga svenskt och danskt 1600-tal i förhållande till Europa, hur såg stadsmakten ut och så vidare.

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA³
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

Varför är snapphanen aktuell än i dag? I verksamhetens utställningsdel är det tänkt att man exempelvis ska blicka tillbaka på konst, offentlig utsmyckning och litteratur.

Kulturhistoria- Hur levde och bodde man i Göingebygden på 1600-talet? Vilka var snapphanar och vad utmärker dem?

Natur och kulturmiljö- Hur såg landskapet ut på 1600-talet i Göingebygden? Vad betyder de olika bynamnen och hur har de förändrats? Hur såg jordbruket ut? Hur såg flora och fauna ut i bygden och vad har förändrats sedan dess? Slagfält och skansar, broar och viktiga övergångar: varför låg de där de låga och hur såg miljön ut runt omkring?

Sägner och myter- Vad har vi för sägner och myter från denna tid- vad är sant och vad är falskt?

I verksamhetens aktivitetsdel är det tänkt att miljön ska vara så historiskt korrekt som möjligt samt tillgänglig för alla med aktiviteter passande för alla åldrar. Aktivitetslandet ska bygga på hur det geografiska landskapet såg ut på 1600-talet och man ska exempelvis kunna följa en äventyrsstig, gräva i en sandlåda efter nedgrävda mynt eller ”Loshultskatten”. Det kan finnas en bygghytta för att se hur man byggde hus och la tak förr. Besökarna kan gå till olika verkstäder för korgtillverkning, tillverkning av pergament med egna sigill och bomärke, tälja, Loshultskuppen som rollspel och så vidare.

För mer information se bilaga 2 Snapphaneland- utställning och aktivitetsland, samt hemsida www.snapphanelandet.eu.

4.3 Marknadsundersökning

Markedsundersøgelsen omkring etableringen af Gøngeland i omegnen af Lundby, Vordingborg Kommune och Snapphaneland i Osby kommun, består av två delar:

1. En spørgeskemaundersøgelse, hvor interessen og prioriteringer blandt primært familier, men også foreninger, turistchefer og skoleledere er blevet undersøgt. De samme målgrupper blev samtidig adspurgt om deres interesse for Snapphaneland i Osby Kommune, Sverige. I Sverige genomfördes också två undersökningar: en där fokus låg på framtida Snapphaneland med deltagare ur målgrupperna föräldrar, seniorer, allmän och företagare och en där svenska föräldrar, seniorer, rektorer, allmänna och turistchefer frågades ut för Gøngelands räkning.
2. Ett antal dialogmöten med representanter från redan etablerade besöksmål. I Sverige Sven Rosborn från Foteviken vikingareservat och Tomas Ferm från Hornbore by-barnens egen vikingaby. I Danmark Nyvang i Holbæk, samt Ulvsborg i Asnæs. Inom projektet har vi även haft dialogmöten som har lett till skapandet av lokala och historiska referensgrupper.

4.3.1 Spørgeskemaundersøgelse Danmark

I markedsundersøgelsens danske spørgeskema-del, har vi spurgt:

- Familier, både på Gøngemarked og i omegnen, samt enkelte familier, som bor rundt omkring på Sjælland. I alt 20 familier.
- Turistchefer fra Vordingborg og omkringliggende kommuner. I alt 5 styk.
- Foreninger, som arrangerer busture, 5 er blevet adspurgt, hvoraf vi dog kun har fået en enkelt tilbagemelding

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA⁴
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

- Skoleledere, 5 er blevet adspurgt hvoraf 2 er kommet med tilbagemelding.
- Svenske familier fra omegnen af Osby; vi har her fået 4 tilbagemeldinger.

Vi har spurgt om:

- 1) Vil det overhovedet være spændende at besøge Gøngeland og opleve en levendegørelse af 1600-tallet?
- 2) Hvornår vil I/man i givet fald besøge Gøngeland?
- 3) Hvor lang tid man vil bruge på et sådan besøg?
- 4) Overnatning; er det relevant og hvor?
- 5) Transport til Gøngeland
- 6) Faciliteter i Gøngeland:
 - Viden og udstillinger
 - Spisemuligheder
 - Aktiviteter; hvilke og om man selv vil deltage

	Sammenlagt antal	Kvinder	Mænd
Familier og voksne uden børn	20	16	4
Foreninger, der laver udflugter for ældre	1	-	1
Rektorer/skoleledere	2	1	1
Turistchefer	5	1	4
		17	10

Ad 1) Tendens er stor interesse for at skulle besøge et fremtidigt Gøngeland, når folk er blevet præsenteret for projektet gennem spørgeskema eller gennem foredrag

Sverige: Familier: 4 ud af 10 stor interesse, også for at besøge Gøngeland

Ad 2) Hvornår vil I/man besøge Gøngeland? Afhængig af målgruppen

Familier : Weekend (11)
Sommerhalvår (9)
Hele året (6)/Når som helst (4)

Turistchefer: Sommerhalvåret

Forening(Ældre): Hele året, blot helst i hverdagene og midt på ugen.

Skoleledere: Sommerhalvåret og på hverdage

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg ⁵ IV A
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

Ad 2) Hvor lang tid man vil bruge?

Familier: Hel dag (10), 2-4 timer (7)

Turistchefer: 2-4 timer

Forening: 2-4 timer

Skoleledere: 2-4 timer

Ad 3) Overnatning; er det relevant og hvor?

Moderne Hotel:

%Familier (1 +), % foreninger, Turistchefer – næppe

Høtel: Familier: over halvdelen ja eller måske (11/8)
Forening: Nej
Turistchefer: Overvejende ja
Skoleledere; Måske

Primitiv hytte: Familier: Overvejende ja eller måske (14/5)
Forening; Nej
Turistchefer; Ikke svaret
Skoleledere; Måske

Ad 4) Transport til Gøngeland:

Familier: Køre egen bil

Forening; Bus

Turistchefer; egen bil eller bus, *folk vil max gå 500 m fra off. Transport!!*

Skoleleder; Bus

Sverige: Familier ville selv transportere sig

Ad 5) Faciliteter i Gøngeland:

Viden og udstillinger

Familier: Udstilling (17), Ankomsthal med oplysning om akt. (15), Guide (7), biograf (8)

Forening: Ankomsthal og guide mod betaling

Turistchefer: Udstillinger (5), Ankomsthal, Biograf, guider mod betaling (alle 4), handicapvenlige forhold!!

Skoleleder: Guider mod betaling

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA⁶
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

Spisemuligheder

Familier: Madkurv med historiske retter, mellemting mellem restaurant med hist og alm retter (begge 12), Rest. Hist retter (7) , (% alm mad)

Forening: Rest med hist retter og madkurv

Turistchef: Madkurv (5), alm mad (4), rest med hist retter(3)

Aktiviteter; hvilke og om man selv vil deltage

Familier: Udstillinger med mulighed for højtalere eller høretlf (17)., Guidet rundvisning (15), Foredrag(12), elektronisk (6)

Forening: Guidet tur og foredra

Turistchefer: Guidet rundvisning og GPS

Aktiviteter, hvor man selv er aktiv:

Alle synes stort set at alt er fint; en turistchef påpeger at det er vigtigt at det er unikt/originalt!!

De ældre ikke ride eller hestevogn, slås med svenskere eller udklædes som gønge!!

Familier; selv deltage (16), vises(9) både og (5)

Turistchefer: Overvejende selv deltage

Forening: Vises!

Skoleledere; Selv deltage.

Antal spørgeskemaer er indsamlede i Danmark for Snapphaneland:

	Sammanlagt antal	Kvinder	Mænd
Familier og voksne uden børn	20	16	4
Foreninger, der laver udflugter for ældre	1	-	1
Rektorer	1	-	1
Turistchefer	5	1	4

Forældre/voksne uden børn:

- 16 ud af 20 mener, at der er en interesse for den svensk-danske historie omkring Snapphanerne og 1600-tallet.
- I relation til hvad denne gruppe ønsker at opleve, er opgørelsen således:
 - 1) Opleve datidens håndværk (16/20)
 - 2) 1600-tallets spil og lege (13/20)
 - 3) Lege og aktivitetsland (12/20)
 - 4)Teater (11/20)

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IV A⁷
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

5) Musik (9/20)

6+ 7) Guidet rundvisning og Foredrag (begge 6/20)

8) Konferencepakke (2/20)

- Hvad må et besøg i Snapphaneland koste i entré?
6 mener 100,-
4 mener under 100,- (mlm. 50,- og 90,-)
3 besvarelser mener at man skal skelne mellem børn og voksne; Børn 50-75 og voksne 100-150,-). I alt 3 mener at entréen må koste 150,- for voksne.
- Flertallet (10/20) vil køre mellem 0-100 km for at besøge Snapphaneland, mens 7 oplyste at de ville køre mellem 100 og 200 km. Kun 3 besvarede at de ønsker at køre længere.
- Overvældende mange ønsker selv at organisere deres rejse til Snapphaneland (19/20)
- Et stort flertal kan forestille sig at overnatte i hytte/sommerhus (12/20), mens der er 9 tilkendegivelser omkring at overnatte i B&B. Færre ønsker hhv. campingmulighed (6/20) og vandrehjem (3/20), men kun en enkelt ønsker at overnatte på hotel.
- Et stort flertal ønsker mad fra 1600-tallet (13/20), mens færre picnicplads med grillmulighed (8/20), ligesom færre (7/20) ønsker noget 'midt imellem fastfood og lidt dyrere kvalitetsmad. Ingen ønsker mulighed for fastfood, og 2 ønsker dyrere kvalitetsmad.
- Forslag og idéer til arbejdsgruppen:
 - Historiefortælling for børn
 - Lad karaktererne fra 1600-tallet gå rundt og berette om historien.

Turistchefer:

- Vi har spurgt de 5 turistchefer, som arbejder i områderne i og omkring Lundby og Vordingborg Kommune.
- Turistcheferne giver udtryk for:
- Interessen for den svensk-danske historie og 1600-tallet er stor for 'feinsmekere' (særligt interesserede). En nævner at i Danmark er det vigtigt at fortælle historien om Gøngehøvdingen, for at fange folks interesse, også for Snapphaneland i Sverige. En turistchef oplever en middel interesse, mens 2 kun oplever en lille interesse for området.
- 2 af Turistcheferne peger på hhv. datidens håndværk, lege og aktivitetsland og 1600-tallets spil og lege, som aktiviteter, som de mener turister gerne vil opleve i Snapphaneland. De øvrige turistchefer beskriver blot 'lidt af hver'.

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA⁸
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

- Alle turistchefer mener at entréen gerne må koste mindst 65,- dkr. En foreslår 100,- , mens én foreslår at man enten køber entré og turbånd samlet for 135-189,-dkr ELLER tager 85,- dkr. I entré og 20,- dkr. Pr. Tur.
- 4 turistchefer mener at turisterne gerne kører mlm 100 og 200 km for at komme til Snapphaneland, mens en enkelt mener at 100 km er maksimum.
- 2 Turistchefer mener at turisterne foretrækker selv at organisere en tur, mens to mener at turisterne ligeså vel vil foretrække færdige pakketure.
- Mht. overnatningsmulighed beskriver at turistcheferne at det er meget afhængig af målgruppen: Ældre ønsker at bo på hotel, mens børnefamilier nok ønsker hytter eller camping. Turistcheferne giver udtryk for at B&B og camping overordnet nok vil være mest efterspurgt.
- I forhold til fortæring mener turistcheferne, at Mad fra 1600-tallet, picknicmulighed og noget mellem fastfood og dyrere kvalitetsmad vil være mest populært. Dyrere kvalitetsmad og fastfood har ikke fået nogen tilkendegivelser.
- Forening, der arrangerer ture for ældre:
- Vi har indtil videre kun fået en besvarelse, der ikke har svaret på spørgsmål vedr. Snapphaneland. Foreningen giver dog udtryk for, at der blandt seniorerne er interesse for den historiske epoke. Der vil være interesse for at arrangere fællesture med bus hele året på hverdage, dog nok uden overnatning. Historiske retter og mulighed for at købe en picknickurv nævnes som interessant. Målgruppen vil foretrække guidede ture, samt en ankomsthal med oplysninger om centeret.
- Skoleledere:
- Vi har hidtil modtaget en besvarelse fra en skoleleder, der i relation til Snapphaneland beskriver at interessen for den historiske epoke nok er middel.
- For skoleklasser vil en oplevelse/afprøvning af datidens håndværk, samt spil og lege fra 1600-tallet være relevant.
- Et besøg må koste max 65,- pr. elev
- Man vil gerne rejse 0-100 km på en pædagogisk ekskursion, og foretrækker kollektiv trafik
- Overnatning på vandrehjem, og fortæringen skal være lidt af hvert.

4.3.2 Enkätundersökning Sverige

I Sverige genomfördes också två undersökningar: en där fokus låg på framtida Snapphaneland med deltagare ur målgrupperna föräldrar, seniorer, allmän och företagare och en där svenska föräldrar, seniorer, rektorer, allmänna och turistchefer svarade på frågor relaterade till det framtida Gøngeland. Sammanlagt har 99 personer svarat på enkäter i Sverige. För fördelning på målgrupp och kön se diagrammet nedan:

Målgrupp	Kvinnor	Män	Sammanlagt antal
Allmän Snapphaneland	6	3	9
Företag Snapphaneland	3	2	5
Föräldrar Snapphaneland	18	8	26
Seniorer Snapphaneland	6	12	18
Allmän Gøngeland	6	3	9
Föräldrar Gøngeland	8	7	15
Seniorer Gøngeland	4	9	13
Turistchefer Gøngeland	3	1	4

Sammanställning av enkäter insamlade i Sverige

Allmän Snapphaneland

6 kvinnor och 3 män har svarat på enkäten.

1. Är du intresserad av svensk-danskt 1600-tal och fenomenet snapphanar? Ja/nej

3 av 9 är intresserade, alla tre som är intresserade är kvinnor, en av dem kommenterar: ” Jag är nyfiken på all historia. Det var en fascinerande tid då mycket hände i Norden och fenomenet snapphanar imponerar på mig med sin kämparanda och rebelliska inställning.”

2. Om du skulle besöka Snapphaneland, vad hoppas du får se/uppleva? Välj de fyra som intresserar dig mest.

De flesta har svarat **guidad visning** (9), **prova på hantverk** (9), **musik** (4) och **lek/aktivitetsland** (4). Kön spelar ingen roll för svaren.

3. Hur mycket får ett besök på ett intressant besöksmål med utställning och aktivitetsland på 1600-talstema kosta per person?

De flesta svarade **100 kr eller mer** (4) eller 75 kr (3). Alla deltagande män (3) svarade 100 kr eller mer och 3 av 6 kvinnor svarade 75 kr.

4. Hur långt kan du tänka dig att resa för att besöka ett intressant besöksmål med aktivitetsland och utställning på 1600-talstema?

6 av 9 svarade **0-100 km**. Alternativet var mest populärt både hos män och kvinnor.

5. Organiserar du helst din resa till ett besöksmål med en utställning och aktivitetsland på 1600-talstema själv eller deltar du helst i en gruppresa?

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA¹⁰
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

Fördelningen var lika, 5 organiserar helst själv och 4 deltar helst i gruppresa. Av kvinnorna vill majoriteten organisera själv och av männen vill 2 av 3 delta i gruppresa.

6. Om du vill övernatta i anslutning till ett besök på Snapphaneland, vilken typ av boende föredrar du?

De flesta vill bo på **rum och frukost**, 3 av 9, i övrig är svaren väldigt spridda. Kön verkar inte spela någon roll för svaren.

7. Om du besöker Snapphaneland, vilken typ av förtäring vill du ha tillgång till?

De flesta svarar något **mittemellan** (5) och 4 väljer **1600-talsinspirerad kost**. Kön verkar inte spela någon roll för svaren. En kvinna kommenterar: ”Allt utom tråkig "svensk" snabbmat. 1600-talskost är väl toppen!”

Företag Snapphaneland

3 kvinnor och 2 män har svarat på enkäten.

1. Brukar ni i ert företag förlägga konferenser och utbildningsverksamhet utanför företagets egna lokaler? Ja/Nej

4 av 5 svarar **Ja**. Samtliga kvinnliga deltagare svarar Ja.

2. Vilka av följande alternativ är viktiga när ni väljer att förlägga en konferens i Snapphaneland? (alternativen var konferenslokalens standard, utrustning i konferenslokalen, fika, övernattnig i närheten, Aktiviteter i 1600-tals anda, Museum med guide, Mat:gourmet eller dagens)

4 av 5 svarar **konferenslokalens standard, utrustning i konferenslokalen, fika, övernattnig i närheten** och två kommenterar: ”Viktigast är att lokalen är tillgänglig för personer som använder manuell- och elrullstol/ eller har annan funktionsnedsättning.” Kvinnor och män svarar rätt så samstämmigt.

3. Hur mycket kan ni lägga per person och dag på en konferens, om allt ovan ingår?

De flesta (2) svarar **1250 kr**, båda är kvinnor. De två männen väljer det billigaste alternativet 750 kr respektive det dyraste 1500 kr eller mer.

4. Skulle övernattnig vara relevant för er i förbindelse med en konferens arrangerad i Snapphaneland/Göngeland? Ja/Nej

De flesta, 4, svarar **Ja**. 2 väljer **hotell** och 2 **rum och frukost**. De två männen väljer hotell respektive stuga.

5. Hur stora grupper åker vanligtvis på konferens från ert företag?

Svaren är spridda men de flesta, 3, väljer **15-30** stycken.

Föräldrar Snapphaneland

18 kvinnor och 8 män har svarat på enkäten.

1. Är du intresserad av svenskt-danskt 1600-tal och fenomenet snapphanar? Ja/nej

17 av 26 svarar **Ja**. Kön verkar inte spela någon roll för svaret. Av kommentarerna skriver de flesta (4) att de är allmänt intresserade av historia.

2. Om du skulle besöka Snapphaneland, vad hoppas du får se/uppleva? Välj de fyra som intresserar dig mest.

De allra flesta, 17-19, väljer **guidad visning, teaterspel, prova på hantverk och lek/aktivitetsland**. Främst kvinnor är intresserade av guidad visning, teaterspel och lek/aktivitetsland. Männens svar är mer spridda över de olika alternativen. Bland kommentarerna finns förslag på ”att vara tonåring på 1600-talet samt Olika temaparker och historia.”

3. Hur mycket får ett besök på ett intressant besöksmål med utställning och aktivitetsland på 1600-talstema kosta för en familj med två vuxna och två barn?

De allra flesta, 12, väljer **200 kr**. Detta alternativ är mest populärt bland männen. Näst populärast alternativ, 250 kr eller mer, väljer dock 8 kvinnor och 0 män.

4. Hur långt kan du tänka dig att resa för att besöka ett intressant besöksmål med aktivitetsland på 1600-talstema för barn och vuxna av god kvalitet?

9 väljer **100-200 km** och 8 väljer **0-100 km**. Kön verkar inte spela någon roll för svaret.

5. Organiserar ni helst er resa till aktivitetsland för barn och vuxna själv eller vill ni hellre köpa ett paket? Exempelvis resa, inträde och övernattnig i ett.

20 **organiserar helst själva**. Endast 1 man väljer att köpa paket, övriga män organiserar helst själva.

6. Om du vill övernatta i anslutning till ett besök på Snapphaneland, vilken typ av boende föredrar du?

13 vill bo i **stuga, 7 rum och frukost** och 6 **vandrарhem**. Kön verkar inte spela någon roll för svaret. Bland kommentarerna finns: ”hos bekanta och lägerliv”.

7. Om du besöker Snapphaneland, vilken typ av förtäring vill du ha tillgång till?

12 väljer något **mittemellan**, 12 **picknickplats** och 11 **1600-talsinspirerad kost**. Främst kvinnor har valt dessa alternativ, männens svar är mer spridda. Bland kommentarerna finns: ”Alternativ för alla munnar är bäst! Bra nordisk husmanskost (vildsvin, kräftor, blåbär, abborre, rådjur, älg, rovor, äpplen, lingon...)”

Seniorer Snapphaneland

6 kvinnor och 12 män har svarat på enkäten.

1. Är du intresserad av svenskt-danskt 1600-tal och fenomenet snapphanar? Ja/Nej

14 av 18 svarar **Ja**. Något fler män än kvinnor svara Ja. Bland kommentarerna finns: ”Tillhör den skånska kulturen. Skall bevaras. Är spännande.4 -Är intresserad av historia, allmänt. Till en fititalistisk samling. Bor i snapphaneland.”

2. Om du skulle besöka Snapphaneland, vad hoppas du får se/uppleva? Välj de fyra som intresserar dig mest.

De flesta, 12-9, svarar **guidad visning, föreläsning, musik och prova på hantverk**. Kön verkar inte spela någon roll för svaret.

3. Hur mycket får ett besök på ett intressant besöksmål med utställning och aktivitetsland på 1600-talstema kosta per person?

10 svarar **50 kr** och 6 svarar **75 kr**.

4. Hur långt kan du tänka dig att resa för att besöka ett intressant besöksmål med aktivitetsland och utställning på 1600-talstema?

10 svarar **0-100 km** och 5 svarar 300 km eller mer. Kön verkar inte spela någon roll för svaret.

5. Organiserar du helst din resa till ett besöksmål med en utställning och aktivitetsland på 1600-talstema själv eller deltar du helst i en gruppresa?

12 svarar att de helst deltar i en **gruppresa**. Kön verkar inte spela någon roll för svaret.

6. Om du vill övernatta i anslutning till ett besök på Snapphaneland, vilken typ av boende föredrar du?

Stor spridning i svaren både vad gäller typ av boende och kön. Flest, 7, svarar **hotell**, 5 stuga och 5 rum och frukost.

7. Om du besöker Snapphaneland, vilken typ av förtäring vill du ha tillgång till?

Även här rätt så stor spridning vad gäller typ av mat. 7 väljer **picknickplats med grillmöjligheter** 4 av dessa är män. 6 väljer **1600-talsinspirerad kost** 4 av dessa är kvinnor. En har skrivit café.

Sammanfattning enkät Snapphaneland

Sammantaget visar undersökningen på följande:

- Majoriteten är intresserade av svensk/danskt 1600-tal
- På Snapphaneland vill man gå på guidade visningar, teaterspel, prova på hantverk, lyssna på musik och besöka ett lek/aktivitetsland.

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg ¹³ IV A
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

- Respondenterna är beredda att betala 50-100 kr per person för ett besök.
- Man vill helst inte resa längre än 200 km.
- De flesta vill övernatta på rum och frukost, hotell eller hyra stuga.
- Besökarna vill äta mat som kostar mittemellan, prova 1600-talsinspirerad kost eller använda picknickplats med grillmöjlighet.
- De flesta, utom seniorer, vill själva organisera sin resa.

Allmän Gøngeland

6 kvinnor och 3 män har svarat på enkäten.

- 1. Gøngeland som är tänkt att skapas i Danmark kommer naturligtvis främst handla om förhållandena för göingarna i Danmark i anknytning till de svensk/danska krigen. Hur stort intresse har ni för förhållandena i Danmark under denna tidsperiod?**

De flesta, 6 av 9 svarar **svagt intresse**. Enbart en kvinna har stort intresse. 2 av 3 män har inget intresse.

- 2. Hur stort intresse har ni för krigen mellan svenskar och danskar?**

7 av 9 svarar **svagt intresse**. Alla 3 män väljer detta alternativ 2 kvinnor har stort eller mycket stort intresse.

- 3. Om ni skulle besöka Gøngeland i Danmark, skulle ni göra det enbart med avsikt att besöka Gøngeland eller skulle besöket vara en aktivitet på en större resa?**

De flesta, 5, tar besöket som **en del av en större resa**, och 3 väljer fristående resa med övernattnig.

Föräldrar Gøngeland

8 kvinnor och 7 män har svarat på enkäten.

- 1. Gøngeland som är tänkt att skapas i Danmark kommer naturligtvis främst handla om förhållandena för göingarna i Danmark i anknytning till de svensk/danska krigen. Hur stort intresse har ni för förhållandena i Danmark under denna tidsperiod?**

11 av 15 svarar **svagt eller inget intresse**. Kön verkar inte spela någon roll för svaret.

- 2. Hur stort intresse har ni för krigen mellan svenskar och danskar.**

11 av 15 har svarat **svagt eller inget intresse**. Kön verkar inte spela någon roll för svaret.

- 3. Om ni skulle besöka Gøngeland i Danmark, skulle ni göra det enbart med avsikt att besöka Gøngeland eller skulle besöket vara en aktivitet på en större resa?**

10 av 15 skulle besöka Gøngeland som **en del av en större resa**. 2 män hade gjort en fristående resa.

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA¹⁴
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

Seniorer Gøngeland

4 kvinnor och 9 män har svarat på enkäten

- 1. Gøngeland som är tänkt att skapas i Danmark kommer naturligtvis främst handla om förhållandena för göingarna i Danmark i anknytning till de svensk/danska krigen. Hur stort intresse har ni för förhållandena i Danmark under denna tidsperiod?**

10 av 13 har **stort eller mycket stort intresse**. Kön verkar inte spela någon roll för svaret.

- 2. Hur stort intresse har ni för krigen mellan svenskar och danskar?**

11 av 13 har **stort eller mycket stort intresse**. Kön verkar inte spela någon roll för svaret.

- 3. Om ni skulle besöka Gøngeland i Danmark, skulle ni göra det enbart med avsikt att besöka Gøngeland eller skulle besöket vara en aktivitet på en större resa?**

6 av 13 skulle besöka Gøngeland som **en del av en större resa** och 4 skulle göra en fristående resa. Kön verkar inte spela någon roll för svaret.

Turistchefer Gøngeland

3 kvinnor och 1 man har svarat på enkäten.

- 1. Gøngeland som är tänkt att skapas i Danmark kommer naturligtvis främst handla om förhållandena för göingarna i Danmark i anknytning till de svensk/danska krigen. Hur stort intresse har ni för förhållandena i Danmark under denna tidsperiod?**

3 av 4 tror att det finns ett **stort intresse** och 1 kvinna tror på ett svagt intresse.

- 2. Tror ni att svenska turister skulle vara intresserade av att besöka ett danskt Gøngeland?**

Alla 4 har svarat **kanske**.

- 3. Organiserar svenska turister helst sin resa till ett danskt Gøngeland själv eller deltar de helst i en gruppresa?**

2, varav 1 är man, tror att svenska turister helst organiserar själva och 2 tror att de helst deltar i en gruppresa.

Sammanfattning enkät Gøngeland

- Det finns inte bland de svenska respondenterna något större intresse av förhållandena i Danmark under de svensk/danska krigen.
- Det finns inte heller något större intresse för krigen mellan svenskar och danskar.
- Om respondenterna skulle besöka ett Gøngeland skulle det i första hand vara som en del i en större resa.

4.4 Dialogmöten

Det har genomförts ett antal dialogmöten med representanter från redan etablerade besöksmål. I Sverige har vi varit i kontakt med Sven Rosborn från Foteviken vikingareservat och Tomas Ferm från Hornbore by- barnens egen vikingaby i Hamburgsund. I Danmark har dele af styregruppen besøgt hhv. Nyvang i Holbæk, samt Ulvsborg i Asnæs. Inom projektet har vi även haft dialogmöten med lokalbefolkningen och olika experter som har lett till skapandet av lokala och historiska referensgrupper.

4.4.1 Dialogmöten i Danmark

I forbindelse med projektet har den danske styregruppe planlagt og deltaget i flere forskellige former for dialogmøder:

a) Der er blevet inviteret til 2 dialogmøder:

Dialogmøde med 'eksperter' ift. turismeaktiviteter med deltagelse af Jesper Blomberg, Vordingborg udviklings og erhvervselskab, Dir. Glen Polano, Østdansk Turisme, PR-medarb. Anders Kaas Sørensen, Sydsjællands Museum og Borgcentret, Dir. Niels Natorp, Geocenter Møns Klint.

Mødet viste, at der blandt 'kollegaer' indenfor turismeområdet generelt er stor interesse for projektet;

- Man advarer mod at forvente, at Vordingborg Kommune både kan overkomme at satse på Borgcentret OG Gøngeland samtidig. Råd: Find andre finansieringsmuligheder!

- Det lyder rigtig godt med historisk fokus og et IKON som Svend Gønge som bærende for oplevelsesland "Gøngeland"

- Sørg for at sæsonafstemme aktiviteterne!!

- Det er altafgørende med for projektets succes, at det man viser er UNIKT

- 'Fødselsvanskeligheder'; En erfaring fra alle sider er, at det tager tid at realisere sådanne projekter. Vær tålmodig og start evt. i det små, for ikke at miste gnisten.

- Rigtig spændende, at der er så mange lokale frivillige, der er optaget af projektet. Det skaber muligheder, som de øvrige projekter ikke har haft.

- Vær opmærksom på 'indtjeningsmuligheder', så projektet bliver økonomisk bæredygtigt.

Dialogmøde med borgere i Vordingborg Kommune, hvor idéer bag Gøngeland, Interregprojektet og markedsundersøgelsen omkring Gøngeland blev præsenteret. På mødet blev der endvidere arbejdet aktivt med at få input og idéer fra de fremmødte borgere ift. etableringen af et kommende Gøngeland. Blandt de fremmødte var der stor interesse for projektet, ligesom der var mange idéer til både koncept og konkrete idéer, holdninger til plan for etablering, samt interesse for at indgå i dele af projektet.

Borgerne understregede, at det er vigtigt, at centeret satser på og markedsfører sig på 'det unikke', samt historien om Svend Poulsen og hans snaphaner.

b) Øvrig oplysningsvirksomhed om projektet:

Foreningsrepræsentanterne i den danske styregruppe er alle aktive i andre sammenhænge, hvor de i projektperioden har fortalt om projektet og mødt stor interesse for projektet.

Foreningen Svend Gønge er flere gange blevet inviteret ud til foreninger i de omkringliggende kommuner for at fortælle om projektet omkring etablering af "Gøngeland" som et lokalt udviklingsprojekt, og har i disse sammenhænge mødt stor interesse både for den historiske

periode og Svend Gønges bedrifter, samt for foreningens arbejde og derved har fået flere medlemmer.

c) Besøg hos andre lignende steder:

For at indhente viden om gode og dårlige erfaringer fra andre lignende etableringer, har dele af den danske styregruppe besøgt hhv. Nyvang i Holbæk, samt Ulvsborg i Asnæs. Begge steder er startet af frivillige lokale borgere med forskellige grader af kontakt til offentlige myndigheder og politikere. Begge projekter er opbygget over en årrække med forskellig type involvering af frivillig arbejdskraft fra lokale borgere.

De frivillige medlemmer af styregruppen har endvidere planer om at besøge flere steder, der kan give god inspiration til finansiering af projektet, inddragelse af frivillig arbejdskraft, udbud af aktiviteter i oplevelsescentret, organisationsstruktur m.m. I forbindelse med besøgene er der blevet udarbejdet notater, der beskriver stederne og deres erfaringer med opstartsprocessen af stederne. Se endvidere <http://www.andelslandsbyen.dk> og <http://www.ulvsborg.dk/>

4.4.2 Dialogmöten i Sverige

Den svenska projektgruppen har genom dialogmöten etablerat en historisk referensgrupp och en lokal referensgrupp. Lotta Linders, kultursekreterare i Osby kommun leder arbetet. Detta arbete påbörjades under förstudien och fortgår fram tills målet är nått- tillblivelsen av ett Snappheland i Osby.

Historisk referensgrupp

I den historiska referensgruppen ingår Stefan Persson (författare/historiker/ Reg museet), Kim Hazelius (författare/ etnolog / Regionmuseet), Stefan Larsson (Riksantikvariatsämbetet, författare) , Barbro Mellander och Olof Hermelin (Regionmuseet), Hanne Sanders (centrum för Danmarksstudier). Gruppen har hittills bidragit till förslag på flera kontakter och idéer och tankar runt den framtida utställningen. Gruppen arbetar enligt följande plan:

1. Jobba fram ett historiskt koncept
2. Jobba fram en pedagogik
3. Sammanställa tankarna med de lokala idéerna
4. Utarbete ett utställningskoncept
5. Utställningssynopsis

Målet för gruppen är att sammanställa grunden till att kunna utarbete utställningssynopsis.

Lokal referensgrupp

Vad gäller den lokala referensgruppen gjordes en generell inbjudan vilket resulterade i att ett tiotalperson från olika föreningar och privatpersoner dök upp till träffen. Den lokala referensgruppen består nu av representanter från Svarta Bergen, Örkened Turistnätverk, Osby Hembygdsförening och det finns ett intresse från Broby hembygdsförening. Efter det inledande mötet bjöds det in till en återträff. Då kom endast en person från Svarta Bergen men tillfälle gavs till långa och intressanta diskussioner med honom som han förmedla till Svarta Bergen som tog kontakt och föreslog ett möte för att diskutera framtida samarbeten. Detta möte kommer att bli av någon gång under hösten.

Gruppen arbetar enligt följande plan:

1. Ta fram utställningsförslag
2. Lotta Linders ska sammanställa en utställningsplan
3. Lotta Linders presenterar en färdig utställningsskiss för gruppen

Målet för arbetet i gruppen är att förankra arbetet med Snapphaneland lokalt, att få in inspiration och samarbetspartners till projektet och eventuellt bilda en tvärgrupp mellan lokal- och historisk referensgrupp.

Föreläsning/samtal med Sven Rosborn Fotevikens museum

Kort om Fotevikens museum från dess hemsida www.foteviken.se:

Fotevikens Museum etablerades som kommunalt museum år 1995. Uppdraget var att sätta fokus på Vellinge kommun rörande främst vikingatid samt den omfattande maritima historien utmed kommunens kuster. Snart definierades emellertid något vidare begrepp inom vilka ämnesområden som museet skulle arbeta med. Huvudområdena är i dag:

- * Den vikingatida och medeltida historien med utgångspunkt från Skåne.
- * Levandegörandet och förmedlingen av vårt kulturarv till en bred publik.
- * Förmedla kunskap på ett informativt och djuplodat sätt, inte minst via avancerad, digital informationsteknik.

Förstadiet till museiverksamheten var den marinärkeologiska verksamhet som under 1980-talet byggdes upp i anslutning till föreningen SVEG, "Swedish Viking Explorer Group". Snart utvecklades arbetet till att bli ett pilotkulturprojekt och spjutspetsen inom den sydsvenska marinärkeologin.

Bakgrund

1993 startade den stiftelse som driver Fotevikens museum. Stiftelsen består av representanter från Falsterbonäsets museiförening, Vellinge kommun och föreningen SVEG. 1995 inträdde Sven Rosborn (SR) som vetenskaplig representant i stiftelsens styrelse. SR arbetade tidigare som museichef i Malmö. Vellinge kommun har avträtt till stiftelsen ett markområde vid Höllvikens strand, ca 70 000 kvadratmeter, för museibygnader och andra ytor såsom museets "Vikingareservat". Detta efter att representanter från föreningen SVEG genomfört en stormning av området för att inta det och kalla det sitt eget! Man började omgående uppbyggnaden och 1996 stod det första huset klart. Från 1999 och sex år framåt byggde man i Malmö hamn på uppdrag av Malmö stad två medeltida koggar vilka man nu kan besöka på Koggmuseet i Malmö. Fotevikens museum drivs av två non-profitbolag Foteviken AB som har samma styrelse som stiftelsen och Historiska skepp AB som är ett rederi.

Anställda

Idag har museet cirka 26 anställda.

Ekonomi

Verksamheten omsätter cirka 12-14 miljoner, inklusive Koggmuseet. Inkomster från entréer ca 1,2 miljoner, Malmö stad ca 3,8 miljoner, stugby 800 000 kr, projektpengar från

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA¹⁸
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

exempelvis Interreg, europeiska regionalfonden och europeiska socialfonden, företagsarrangemang, sponsorer, Live-arrangemang.

Besökare

Till Foteviken kommer vikingar från hela världen. Bland annat till vikingamarknaden kommer det mer än 700 vikingar från 14 länder. Alla vikingar får bo gratis i reservatet hur länge de vill. Sammantaget besöker cirka 50 000 personer per år Foteviken.

PR

Enligt SR är marknadsföring mycket dyrt. Verksamheten marknadsförs bland annat med videonuttar på Trelleborg-Travemünde färjan, på turistbyråer i kommunerna i sydvästra Skåne. De sponsrar även ett cykellopp "Christianloppet" mellan Malmö och Helsingborg. SR betonar vikten av "mun till mun-metoden"- får besökaren en bra upplevelse kommer den tillbaka och har då med sig sina vänner som nästa gång tar med sig sina vänner och så vidare.

Frivilliga

Som nämnts ovan får alla vikingar befolka vikingareservatet, vilket även gör verksamheten mer attraktiv för "vanliga" besökare. Den ideella föreningen SVEG har två nyckelverksamheter: Bylaget som bland annat deltar i uppbyggandet av hus och befolkar reservatet samt Skeppslaget som bland annat har deltagit i uppbyggandet av två medeltida krogar samt deltar i seglandet av dessa. SR betonar att de frivilliga självklart är basen för verksamheten som inte hade haft samma kvalitet utan deras insats, men enbart frivilliga krafter kan inte bygga upp och driva den här typen av verksamheter utan man måste ha professionella anställda som kan lägga all sin tid på att driva och utveckla verksamheten.

Övrigt

SR bjöd på en hel del tips och goda råd. Det är oerhört viktigt att skapa en genuin känsla hos besökaren. Att besökaren får lära sig något, träffa människor och delta själv i olika aktiviteter. Verksamheten får inte vara statisk, olika guider kan berätta om olika saker på sitt eget sätt.

Många av Fotevikens besökare har varit på Astrid Lindgrens värld. SR föreslår därför att Snapphaneland ska locka besökarna att ta vägen förbi Osby på väg norrut. Dra fördel av vildmarken och inte minst älgarna!

Snapphaneland kan ta historien kring Gustav II Adolf som utgångspunkt på grund av dess dramatik och intresse för honom finns inte bara i Sverige utan även i Danmark, Tyskland och Holland.

Telefonintervju med Tomas Ferm (TF) ordförande Barn- och ungdomskulturföreningen (BUF).

BUF bedriver verksamheten vid Hornbore by – Barnens egen vikingaby, Hamburgsund. Om BUF från hemsida www.hornboreby.se:

Besöksverksamheten i Hornbore by drivs av BUF. Under de tio år som Hornbore by funnits har BUF satt sin prägel på innehållet och arbetat med den metodik som ligger bakom. När vi nu marknadsför Hornbore by som "barnens egen vikingaby" har vi trettio års erfarenhet av

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IVA¹⁹
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

barn- och ungdomskulturarbete i ryggen. Men BUF är inte bara verksamheten i Hornbore by utan vi har genom åren arbetat på många olika områden. BUF har som mål att

- ge barn och ungdomar möjlighet att arbeta med olika former av skapande verksamhet*
- inspirera vuxna inom skola och barnomsorg för att arbeta mer med skapande verksamhet och vårt kulturarv*
- påverka beslutsfattare och andra för att ge en insikt om barn och ungdomars nuvarande och framtida behov av:*
 - en oförstörd natur och god miljö att leva i*
 - en insikt om sitt värde och ansvar i det historiska skeendet*
 - att få behålla sin fantasi och kreativitet inför en föränderlig verklighet*

Bakgrund

1993 bildades föreningen Hornbore Ting som hade som mål att skapa ett tidstroget vikingaskådespel och marknad. Hornbore Ting har som medlemmar bla BUF, Saltkärs Kärings Vänner, olika hembygdsföreningar och Hamburgsunds samhällsförening. Tinget blev en succé vilket ledde till tankar kring att skapa en vikingaby eftersom man från tinget hade tillgång till mark (arrende från en bonde) och rekvisita.

Hornbore by grundades 1997 på en camping och med hjälp av bland annat olika EU-projekt (Leader, Europeiska Socialfonden och Interreg) byggde man upp verksamheten. Man skapade en ideell förening som var anläggningsägare och projektägare samt en ekonomisk förening som skulle stå för driften. Verksamheten var under dessa år oerhört bred, det bedrevs lägerskola, företagsevenemang, camping, teater, guidade visningar och så vidare. Verksamheten fick olika kommunala bidrag under uppbyggnadsfasen men de får inga bidrag, varken kommunala eller regionala för drift. När verksamheten inte längre fick bidrag gick den ekonomiska föreningen i konkurs 2004 och den ideella föreningen gick i konkurs 2005. Föreningarna hade inte lyckats hitta sätt att själva finansiera verksamheten. Enligt TF finns det två val: antingen bedriver man icke-kommersiell verksamhet med kvalitet och då behöver man offentliga driftsbidrag, eller så bedriver man kommersiell verksamhet och då finns risken att verksamheten utvecklas till att bli det ett slags ”Vikinga High Chaparal”. Sedan 2005 är det BUF som står för verksamheten och bonden som föreningen arrenderade marken av äger själva anläggningen. Kommunen har en ”ur och skur” förskola i byn, vilket gör att det inte kostar bonden något att behålla anläggningen. BUF bedriver verksamhet i byn 6 veckor per sommar, dels anser man att turismsäsongen inte är längre, dels har inte förskolan stängt längre tid än så. Föreningen har mycket svårt för att göra verksamheten lönsam och föreningen kommer därför förmodligen att fokusera på andra verksamhetsområden i framtiden. BUF hoppas på att någon annan ska vilja ta över driften och förhoppningsvis få den mer kommersiellt gångbar.

Anställda

6-7 anställda under de 6 veckor som verksamheten bedrivs under sommaren. I övrig är det TF och hans fru som arbetar med olika pedagogiska verksamheter.

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

20
Interreg IVA
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

Ekonomi

Verksamheten omsätter cirka 300 000 kr och får inga offentliga bidrag. När anläggningen är ”klar” bör man ha möjlighet att gå med förlust de första 3-4 åren eftersom det tar så pass tid att få lönsamhet i verksamheten.

Besökare

Cirka 3000 besöker byn per säsong, hälften barn och hälften vuxna. I övrigt jobbar man lite med lägerskola och lite med olika evenemang typ möhippa och företagsfester. Svårt att få ekonomi i detta då man måste ha 40-50 betalande gäster per evenemang för att tjäna på det.

PR

BUF har inte ekonomiska möjligheter att lägga stora resurser på marknadsföring. Det man hittills har satsat på är en hemsida, information på turistbyråer i området- Tanum, Sotenäs, Munkedal, osv.

Frivilliga

Från och till har många frivilliga varit engagerade i verksamheten. Idag finns bland annat ett båtlag som bygger en båt och ett huslag som bygger ett hus. Enligt TF kan frivilliga hjälpa till med verksamheten men den kan inte bero på frivilliga krafter. Verksamheten måste ha råd att ha anställda som styr upp verksamheten och ser till att saker och ting blir gjorda.

Övrigt

TFs viktigaste råd är att man under uppbygganden planerar för driften av verksamheten efter uppbyggnadsfasen. Han anser att det inte var speciellt svårt att få hjälp med uppbyggnaden av verksamheten, bland annat med hjälp av socialfondsprojekt och Interregprojekt, i samarbete med kommunen. Det svåra var att skapa lönsamhet efter uppbyggnadsfasen, framför allt om man inte får någon offentlig finansiering från kommunen eller regionen för den fortsatta driften.

För mer information se: <http://hornboreby.se/buf.htm> och <http://www.hornboreting.se/foreningen.htm>

5 Konklusioner og nye overvejelser vedr. et fremtidigt Gøngeland og Snapphaneland, som er fremkommet i forlængelse af dialogmøder og markedsundersøgelse

Finansiering af etableringen af Gøngeland/Snapphaneland Finansiering af drift i Gøngeland/Snapphaneland:

Gennem dialogmøder og besøg hos andre lignende etableringer, er det erfaret at arbejdet med en økonomisk konstruktion for etableringen af ”Gøngeland/Snapphaneland” synes omfattende. Det er blevet drøftet, at det videre arbejde med at finde frem til mulige økonomiske konstruktioner, vil være så omfattende, at det vil være relevant at der findes

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg **IV A**
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

økonomiske ressourcer alene til at få afdækket en mulig finansieringsplan mere konkret, end det har været tilsigtet i nærværende projektperiode.

I forbindelse med sponsorater og fondsansøgninger vil det være relevant at få afklaret hvorvidt en aftale omkring driftsgaranti med Vordingborg Kommune vil være nødvendig. Osby kommun brukar vara positiva till olika samarbeten och nya projekt men den typ av avtal som diskuteras med Vordingborg Kommune har inte diskuterats med Osby kommun.

Overvejelser omkring udgifter til driften, som er blevet drøftet i projektperioden:

- Skal jorden, hvorpå Gøngeland/Snapphaneland skal placeres ejes eller lejes?
- Hvordan tilrettelægges en proces ift. erhvervelse af jord til projektet?
- Hvor mange fastsansatte skal man kalkulere med?
- Hvilke faggrupper skal nødvendigvis være fastansatte, til forskel for frivillige medarbejdere?
- Løbende udgifter til løbende fysisk udbygning af Gøngeland/Snapphaneland
- Daglig drift af Gøngeland/Snapphaneland; finansiering af faste aktiviteter og projekter i afgrænsede perioder

Sæson for Gøngemarkedet?

Jf. markedsundersøgelse og dialogmøder synes det aktuelt at prioritere aktiviteter i et kommende Gøngeland/Snapphaneland i sommerhalvåret. Under alle omstændigheder er tilstedeværende ressourcer, økonomiske såvel som de frivillige foreningsressourcer, afgørende for længden af åbningssæson i et kommende Gøngeland/Snapphaneland.

Organisering

Et grundlæggende element i Gøngeland, som det pt er tænkt, er deltagelsen af frivillige borgere i Lundby/Vordingborg. Projektet har allerede på nuværende tidspunkt god opbakning i lokalsamfundet; Beboere i Lundby og omegn organiserer og afholder det årlige Gøngemarked med omkring 100 aktive borgere bag, der er endnu flere medlemmer i de involverede foreninger og ved tidligere omtalte dialogmøde med borgere i Vordingborg Kommune 20. august 2009, var der stor opbakning og positiv aktiv stillingtagen til projektet som helhed og til indholdsmæssig detaljer i et kommende Gøngeland. Det kan således forventes, at der også i fremtiden, så fremt projektet igangsættes inden for en overskuelig fremtid, vil være stor opbakning i lokalsamfundet. I Osby kommun är situationen liknande. Föreningen Snapphanelandet i Osby får hela tiden nya medlemmar och intresset för verksamheten är stort hos lokala företagare, föreningar och invånare i stort. I slutet på juli firas Snapphanelanddagarna med guidade turer till olika historiskt intressanta platser, teatergruppen Kuppakarna sätter upp mycket välbesökta teaterföreställningar, till nästa år planerar man bland annat Snapphanelandmarknad och andra aktiviteter.

I en yderligere projektering af Gøngeland/Snapphaneland vil det være relevant at få beskrevet forholdet mellem lønnet personale og frivillige; kompetencer og ansvarsfordeling, markedsføring, organisering og beslutningsproces. Der er allerede indhentet oplysninger om erfaringer fra hhv. Nyvang, Ulvsborg, Fotevikens museum og Hornbore by desangående.

Boende

Undersökningen har visat att det finns ett stort intresse att övernatta i anslutning till ett besök på Snapphaneland. Populära alternativ är hotell, rum och frukost samt stuga. Vid en

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg IV A²²
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

genomgång av de möjligheter som finns för övernattnig i Osby kommun visade det sig att det möjligheterna för deltagare i en exempelvis en organiserad bussresa att kunna övernatta på hotell är högst begränsade eftersom det i Osby endast finns ett par hotell som kan ta emot så många gäster. Det finns inte heller så många rum och frukost, sammantaget finns det ett femtiotal rum. Vad gäller stugor finns det ett tjugotal i kommunen. Detta är viktigt att ta i beräkning vid planerandet av ett nytt besöksmål, ska man locka besökare till att övernatta i kommunen måste det även finnas möjligheter att göra det.

Hvordan sikrer vi fortsat engagement og forankring i lokalmiljøet?

Til dialogmøde med borgere i Vordingborg Kommune och andra, blev det flere gange nævnt, at det er vigtigt at projektets igangsættelse ikke trækker ud, idet folk derved vil miste interessen. Allerede nu har foreningerne, der er involveret i etablering af Gøngeland, meget aktive i deres informationer udadtil både gennem trykte medier og ved diverse møder i andre foreninger. Disse aktiviteter vil være med til at sikre en fortsat interesse, ligesom foreningerne har fokus på at graden af interesse og frivillig deltagelse hænger sammen med graden af ejerskabsfølelse, som de involverede borgere kan opnå gennem medinddragelse i udviklings – og beslutningsprocesser. Allt detta gäller naturligtvis även Snapphanelands förankring i sitt närområde. Föreningen för Snapphanelandet i Osby kommer under under hösten och under 2010 bland annat att arbeta med följande aktiviteter:

- Historiker Stefan Persson håller en kvällsföreläsning i Osby Konstahall under rubriken ”Snapphanar- martyrer, hjältar, skurkar?”
- Stefan Persson ger även en studiecirkel på samma tema anordnad i samarbete med Medborgarskolan i Osby.
- Kontakten med Svarta Bergen ska utvecklas genom att styrelsen besöker styrelsen för Svarta Bergen.
- Föreningen arbetar med att planera utökade aktiviteter för Snapphanedagar under 2010, i mångt i samarbete med Foreningen Svend Gønge og Borgerforeningen Lundby för att fira Göingehövdingen Svend Poulsens 400-års födelsedag.
- Under 2010 ska föreningen anordna en Snapphanedag för hela familjen vid Skansen i Osby.
- I samarbete med det svenska Riksantikvarieämbetet ska föreningen anordna en arkeologidag, förmodligen vid Hönjarum skans. Även detta är ett arrangemang för hela familjen.

Sideaktiviteter i Danmark:

Parallelt med dette projektarbejde er både Foreningen Svend Gønge og Borgerforeningen Lundby stærkt optaget af at fejre Gøngelhövdingen Svend Poulsens 400 års fødselsdag i 2010.

- Hvert år på sin generalforsamling uddeler Borgerforeningen Lundby en hæderspris til en borger, som har gjort noget særligt for Lundby. Prisen, som hedder ”Årets Svend”, og som er en bronzemedalje af Svend Poulsens segl, tildeltes i 2009 Fritids- og kulturchef samt netværkskoordinator i Osby Tommy Johansson, fra Lönsboda for hans store engagement i udviklingen af venskabsbyforbindelserne mellem Lundby og Lönsboda. Tommy Johansson er medlem af styregruppen for projekt Snapphaneland-Gøngeland.

- Foreningen Svend Gønge er i fuld gang med at producere en fotobog om Svend Poulsens Sydsjælland. Det bliver en luksusbog, som formentlig vil ligge under juletræerne i mange sydsjællandske hjem til næste år, da den udkommer i oktober. Fotograf på bogen er Magnus Augustsson fra Glimåkra, som er stærkt engageret i snaphanetiden og Gøngelandets historie. Dertil er han en fremragende fotograf.
- Foreningen Svend Gønge har planlagt en lang række møder, foredrag og konferencer i jubilæumsåret, så der hver måned er et arrangement, der minder om, at Svend Poulsen har fødselsdag.
- 19.-20. juni 2010 holder Foreningen Svend Gønge, Borgerforeningen Lundby og Medborgerhuset Lundby Gøngemarked 2010 i Lundby. Det bliver større end de to foregående år – det skal mærkes, at vores hovedperson har rund fødselsdag.
- Festlighederne kulminerer, når Foreningen Svend Gønge 21. august holder stor fødselsdagsfest for Svend Poulsen. Foreningen har udnævnt denne dag til hans officielle fødselsdag, og det bliver fejret med en fest med 400 indbudte gæster og en mange-retters menu, som Chr. IV kunne have arrangeret for sine gæster. Chefkok bliver madhistorikeren Bi Skaarup fra Falster.
- Foreningerne forhandler med Post Danmark om udgivelse af frimærker i anledning af Poulsens 400 års dag og med Forlaget Gyldendal om genudgivelse af Carit Etlars romaner Gøngehøvdingen og Dronningens Vagtmester med historiske noter.
- Seneste skud på stammen af festlige indslag i jubilæumsåret er præsentationen af en ny rose – Svend Gønge-rosen – udviklet på et jysk rosengartneri.
- Nævnes skal det også, at foreningerne i Lundby i foråret 2009 har etableret Rollespil Svend Gønge, som allerede har 80 medlemmer. Rollespillet gjorde stor lykke på Gøngemarked 2009 i august og tiltrak helt nye generationer til de historiske rollespil. Det er tanken, at en historisk afdeling af Rollespil Svend Gønge skal være en del af oplevelserne i Gøngeland.
- Turistforeningerne på Sydsjælland og i Gøngelandet har taget kontakt med hinanden med henblik på at udvikle en turistrute (Gønge- eller snaphaneleden), hvor man kortlægger, skilter og markedsfører ruter med oplevelser om snaphanetiden, både i Skåne og på Sjælland. Det er håbet, at de kommende oplevelsescentre kan blive udgangspunkter for ruten.

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg ²⁵ IVA

ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK